

Rabobank

Regionale prognose 2014
Koggenland

D14.000011

Visie op 2014

De Nederlandse economie is sinds eind 2008 op z'n zachtst gezegd tumultueus. Na de vrijwel ongekeerde recessie van 2009 herstelde de economie ten dele in 2010 en 2011, gevolgd door een nieuwe recessie die ruim twee jaar aanhield. In het derde kwartaal van 2013 kwam een einde aan die recessie, maar de Nederlandse economie is nog lang niet van haar problemen af. De economieën van onze belangrijkste handelspartners vertonen een sterker herstel, waardoor onze export in 2014 naar verwachting harder toeneemt dan in de afgelopen jaren. Het op de export georiënteerde bedrijfsleven zal daarvan profiteren. De binnenlandse markt is echter nog steeds uiterst zwak. Onder meer door de oplopende werkloosheid, lastenverzwaringen, de fors gedaalde huizenprijzen en de gekorte pensioenen daalt de koopkracht en het vermogen van huishoudens en zien we de particuliere consumptie dalen. Vooral de sectoren die voor hun afzet afhankelijk zijn van de binnenlandse bestedingen, zoals de bouw, de detailhandel en de horeca, zullen dit blijven voelen in 2014. Per saldo verwachten wij voor 2014 een stagnerende economie.

Door talloze verschillen loopt de economische ontwikkeling van regio's binnen Nederland sterk uiteen. Zo was in het recessiejaar 2009 in de meeste regio's sprake van krimp, maar zag een zestal regio's de economie toch groeien. Vanwege de grote regionale verschillen binnen Nederland voorspellen we niet alleen de landelijke economische ontwikkeling, maar ook die van de veertig Nederlandse COROP-regio's. De uitkomsten daarvan leest u in de studie [Regionale prognose 2014](#). Om deze rapportage over de prognoses voor gemeente Koggenland in 2014 goed te kunnen begrijpen is het van belang om die studie te lezen, aangezien daarin dieper wordt ingegaan op de oorzaken van de verschillen. U zult de uitkomsten in deze rapportage daardoor beter kunnen duiden.

De Regionale Conjunctuur Barometer

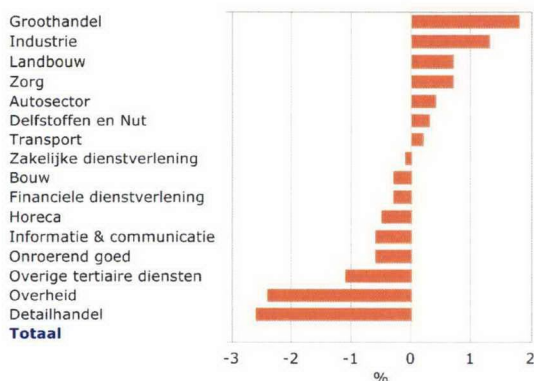
De regionale prognoses worden gemaakt met behulp van de Regionale Conjunctuur Barometer. Dit model voorspelt de productie, de werkgelegenheid en de werkloosheid van alle regio's en gemeenten. Het uitgangspunt is dat verschillen in onze verwachtingen voor de productie en werkgelegenheid in sectoren leiden tot regionale verschillen omdat de sectorstructuur van regio's verschilt. Naar verwachting zal de groothandel in 2014 bijvoorbeeld groeien. Regio's met een groot belang van die sector zullen daar naar verwachting van profiteren en een hogere groei (of lagere krimp) laten zien dan andere regio's. De hierboven genoemde studie geeft een uitgebreide beschrijving van het model.

Prognose Koggenland

Productie

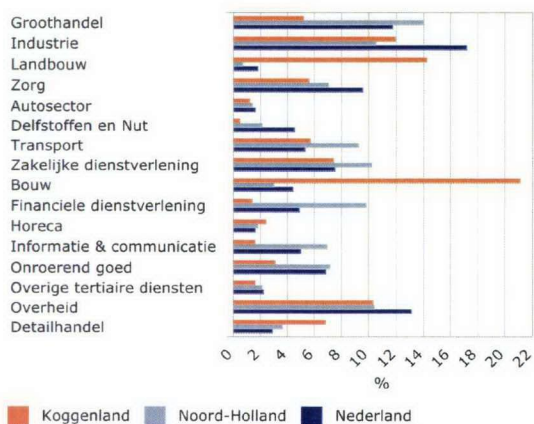
De verwachte productiegroei in Koggenland in 2014 is gebaseerd op de landelijke prognose voor de productie van sectoren en de sectorstructuur van Koggenland. De sectorprognose is weergegeven in figuur 1. Voor Nederland als geheel verwachten wij stagnatie, oftewel geen groei of krimp. Naar verwachting zullen vooral de sectoren die zijn gericht op de buitenlandse markt groei vertonen, zoals de groothandel, de industrie en de transportsector. Sectoren die zijn gericht op de binnenlandse markt krijgen het over het algemeen moeilijker in 2014, met name de detailhandel. De productiestructuur van Koggenland is weergegeven in figuur 2 en vergeleken met die van de provincie en Nederland als geheel. Oververtegenwoordiging van groeisectoren en ondervertegenwoordiging van krimpsectoren hebben een positief effect op de groei. Omgekeerd leiden oververtegenwoordiging van krimpsectoren en ondervertegenwoordiging van groeisectoren tot een lagere groei. Per saldo verwachten wij voor Koggenland een krimp van 0,2 procent en voor Noord-Holland een groei van 0,0 procent.

Figuur 1: Sectorprognose productie 2014

Bron: EIM, Rabobank, 2013

Figuur 2: Sectorstructuur productie 2012

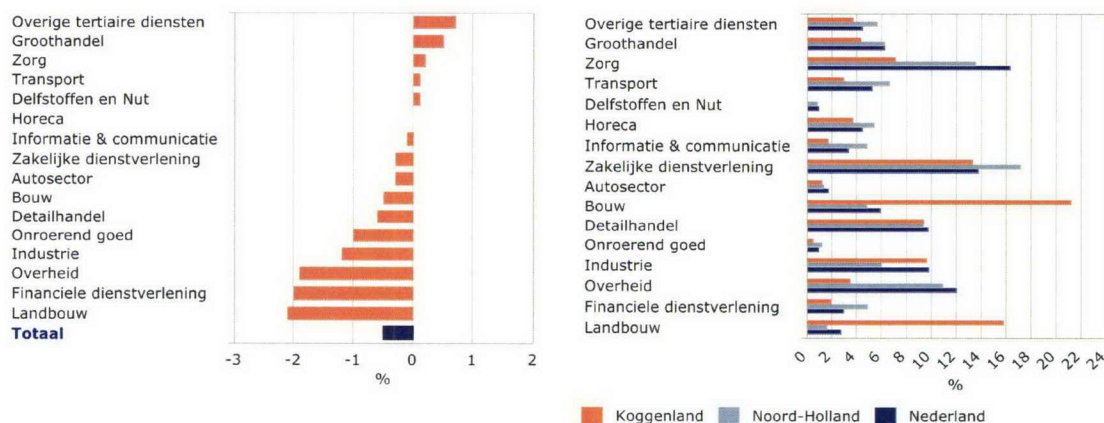
Bron: Rabobank, 2013

Werkgelegenheid

Net als de groei van de productie is de werkgelegenheidsprognose afhankelijk van de landelijke sectorprognose en de sectorstructuur van Koggenland. De sectorprognose is weergegeven in figuur 3. Volgens onze verwachting bedraagt de landelijke werkgelegenheidskrimp 0,5 procent, maar de verschillen tussen sectoren zijn groot. Een nadere verklaring voor de sectorprognoses en uitleg van de verschillen tussen de verwachtingen voor productie en werkgelegenheid leest u in de studie [Regionale prognose 2014](#). Figuur 4 toont de werkgelegenheidsstructuur van Koggenland. Ook hier geldt dat over- en ondervertegenwoordiging bepalend is voor de prognose voor de totale werkgelegenheidsontwikkeling. Voor Koggenland komt hier een verwachte krimp uit van 0,8 procent. In Noord-Holland voorzien we een krimp van 0,4 procent.

Figuur 3: Sectorprognose werkgelegenheid 2014

Figuur 4: Sectorstructuur werkgelegenheid 2012

Bron: EIM, Rabobank, 2013

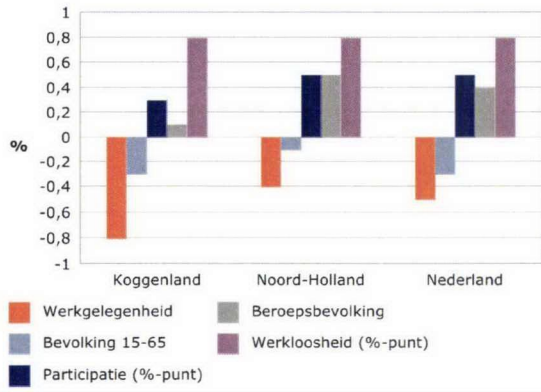
Bron: LISA, 2013

Werkloosheid

Van alle werknemers in Nederland werkt iets minder dan de helft in de gemeente waar zij wonen. Dat betekent dat de werkgelegenheidsontwikkeling in Koggenland gevolgen heeft voor werknemers die daar niet wonen. Andersom heeft de werkgelegenheidsontwikkeling in andere gemeenten gevolgen voor de beroepsbevolking van Koggenland. Om de werkzame beroepsbevolking te berekenen, houden we in onze verwachtingen rekening met pendelstromen. Om de werkloosheid te berekenen, is echter ook de omvang van het arbeidsaanbod, de beroepsbevolking, van belang. De ontwikkeling van de beroepsbevolking is van twee factoren afhankelijk: de ontwikkeling van de bevolking in de leeftijd van 15 tot 65 jaar (de potentiële beroepsbevolking) en de arbeidsparticipatie (het deel van de potentiële beroepsbevolking dat zich beschikbaar stelt op de arbeidsmarkt). Door beleidsmaatregelen, met name het afschaffen van VUT-regelingen en het verhogen van de pensioenleeftijd, neemt de arbeidsparticipatie toe. Daarnaast hebben de economische ontwikkelingen invloed op de participatie. Groei en krimp van de werkloosheid hebben respectievelijk een neerwaarts en opwaarts effect op de participatie omdat bij hoge werkloosheid een aantal mensen zal stoppen met het zoeken naar een baan terwijl in een krappe arbeidsmarkt een aantal mensen juist toe zal treden tot de werkzoekenden. De arbeidsmarkt kan ruim zijn door lage groei van de werkgelegenheid in verhouding tot de groei van de potentiële beroepsbevolking. Als de potentiële beroepsbevolking juist harder krimpt (of minder hard groeit) dan de werkgelegenheid dan leidt dit tot een krappe arbeidsmarkt. Als we deze factoren in acht nemen, leidt dat in Koggenland tot een werkloosheidspercentage van 5,4 in 2014, een toename van 0,8 procentpunt ten opzichte van 2013.

In figuur 5 is de ontwikkeling van de hierboven genoemde factoren voor Koggenland, Noord-Holland en Nederland weergegeven: de werkgelegenheid, de bevolking in de leeftijd van 15 tot 65 jaar, de arbeidsparticipatie (in procentpunten), de beroepsbevolking en de werkloosheid (in procentpunten).

Figuur 5: Samenvatting arbeidsmarkt 2014

Bron: ABF Research, EIM, Rabobank, 2013

Colofon

Deze publicatie is een uitgave van het Directoraat Kennis en Economisch Onderzoek (KEO) van Rabobank Nederland. De in deze publicatie gepresenteerde cijfers zijn gebaseerd op gegevens uit door ons betrouwbaar geachte bronnen. Deze gegevens zijn op zorgvuldige wijze in onze analyses verwerkt. Rabobank Nederland aanvaardt echter geen enkele aansprakelijkheid voor het geval dat de in deze publicatie neergelegde gegevens of prognoses onjuistheden bevatten. Het betreft algemene informatie die aan veranderingen onderhevig is.

Gehele of gedeeltelijke overname is uitsluitend toegestaan met bronvermelding. De afnemer van de informatie is verantwoordelijk voor de keuze en elk gebruik van de informatie. De afnemer is verplicht aanwijzingen van de Rabobank over het gebruik van de informatie op te volgen. Nederlands recht is van toepassing.

Samengesteld door

Kennis en Economisch Onderzoek van Rabobank Nederland.

Datum

December 2013

Contactadres

Rabobank Nederland
Kennis en Economisch Onderzoek
Postbus 17100, 3500 HG Utrecht, UC.T.04.11
Telefoon 030 2166662
Email economie@rn.rabobank.nl
<https://economie.rabobank.com>

© 2013 - Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank B.A., Nederland